

Název studie Priming aktivující sociální stereotypy a výkon v mentálním test

Autor posudku Gerlová Hana

Celkové hodnocení

V teorii autor zohlednil dosavadní zjištění a uvedl výzkumy, které se tímto tématem již zabývaly v zahraničních studiích. Svou konečnou volbu podoby výzkumu relevantně postavil na pokusu napodobit (v pozměněné podobě) nizozemský výzkum a zasadit jej do nových podmínek. Je také podstatné, že udržel etický přístup a respondenty po výzkumu informoval. Autor velmi jasně popsal průběh výzkumu a také zohlednil možný vliv některých intervenujících proměnných a pokusil se patřičnými kroky předejít zkreslení výsledků.

Jako první mě velmi překvapilo, že si autor nestanovil žádnou výzkumnou otázku a následně hypotézu, kterou by testoval. Bez uchopení cíle výzkumu skrze hypotézu je pak i prezentace výsledků velmi obtížná, neboť neexistuje žádné přesné zakotvení.

Autor nespécifikoval přesně, na kom chce výzkum provádět - kategorie studentů je přeci velmi široká. Nakonec se jen dozvídáme, že byli vybráni studenti dané školy a daných oborů v prvním ročníku, ovšem autor nám už neříká, podle jakého pravidla tyto studenty vybral. Neuvádí také, zda skupina poměrově odpovídala rozložení focus group, se kterou konzultovat dva typické příklady vysoké a nízké vzdělanosti.

Pro vyvolání reakce primingu dostali respondenti před testem sadu otázek. Autor už ovšem nezmiňuje, proč volil právě tyto otázky. Není známo, zda jsou jeho výtvořem či zda použil otázky z nizozemské studie. Chybí mi tedy informace, jestli už někdo prověřil jejich reliabilitu a validitu.

Osobně vidím problém v jednom aspektu výzkumu, díky němuž se autor logicky vyrovnává s intervenujícími proměnnými a to je záporné hodnocení v případě, že respondent skončí v nejhorší skupině. Domnívám se, že tato informace mohla zcela zásadním způsobem ovlivnit přípravu i psychický stav během testu (např. míru nervozity). V designu výzkumu postrádám také přesnější postup analýzy, jak bude s daty nakládáno.

Autor uvádí, že data zpracovává t-testem pro nezávislé výběry. V grafické prezentaci je však příliš málo dat. Chybí například přesnější složení skupin (kolik mužů a kolik žen přesně dostalo priming „docenta“ a kolik priming „uklízečka“). Výsledky jsou celkově prezentovány velmi stručně a omezeně, chybí v nich některé statistické ukazatele a také údaje o statistické významnosti (přestože nebyla nalezena v některých případech signifikance, tak k testování přece byly potřeba konkrétní čísla).

Autor také docela přesně neobjasnil, proč jednu kategorii záměrně vyzdvihuje. Shodou okolností je to právě ta, kde vychází statisticky signifikantní rozdíl. Mohlo by se to zdát jako přílišné hledání pozitivních výsledků. Autor by měl doplnit výsledky také dalších specifických skupin. V souvislosti s tímto se také ukazuje skutečnost, že skupiny nebyly navrženy rovnoměrně a nachází se v nich nestejní jedinci. Autor totiž nejprve měří všechny společně a posléze konstatuje, že jedna skupina studia se vlastně připravuje výrazně lépe.

Jen obecná diskuze je způsobena problémem neexistence hypotéz, na nichž by mohl autor prokazovat své výsledky. Některé aspekty vysvětluje s ohledem na psychologické koncepty a velmi málo vztahuje k zjištěným datům. V konečné fázi jedinou oblast, která autorovi vyšla signifikantní, pojednává stručně v jednom odstavci. Autor se také nezabývá omezeními, která vznikla během výzkumu a také nehodnotí problémy a jak se s nimi vyrovnával. Kvůli předchozím prohřeškům může autor jen velmi málo zobecňovat své výsledky, proto výsledek práce ústí pouze do otevřeného obecného konce.

Silné stránky (za co chválit)

- Široké teoretické zakotvení
- Nápad na zopakování podobné studie v nových podmínkách
- Práce s cizojazyčnou odbornou literaturou
- Autor nezapomněl na etický přístup
- Zohlednění vlivu intervenujících proměnných

Slabé stránky (náměty na zlepšení)

- Neexistence hypotéz
 - Nedostatečná operacionalizace a následně výběr vzorku
 - Chybějící statistické ukazatele
 - Zdůraznění významu jedné skupiny
 - Obecná diskuze
-

Otázky pro autora studie

1. Jak by ve Vašem výzkumu mohly znít hypotézy?
 2. Jakým způsobem jste vybíral vzorek pro Váš výzkum?
 3. Shodují se parametry focus group i experimentální skupiny?
 4. Proč neuvádíte výsledné hodnoty dalších specifických skupin studentů?
 5. Domníváte se, že jsou Vaše zjištění zobecnitelná? Na jakou populaci?
-